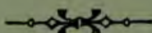
ଶେଷ ପୃଷ୍ଠାରେ ପ୍ରଣେତାଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଥିବା ଅବଶ୍ୟକ

ଶିଶୁ ମୋହନ

(ନବମ ଭାଗ)

ପ୍ରଣେତା ଓ ପ୍ରକାଶକ

ଭୁବନେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର କବିବଲ୍ଲଭ (ଉ.ଭା.ପ୍ରବୀଣ)

ଶିକ୍ଷକ, ଶ୍ରୀ. ସ୍ୱ. ମଧ୍ୟ. ଇଂ. ସ୍କୁଲ

ଧରାକୋଟ

[ଗଞ୍ଜାମ]

(ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣ)

Printed by S. B. Rath

Asha Press, Berhampur,

[GANJAM]

1932

ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ପଇସା ମାତ୍ର

ଶିଶୁ ମୋହନ

[ନବମ ଭାଗ]

---

(୧) ଭୂତର ଭାରିଯା ଡାହାଣୀ

ଭୂତ ବସି ବୋଲେ "ଡାହାଣି ଲୋ !
କହୁଛି ତତେ ମୋ କାହାଣୀ ଲୋ !
ମୁଁ ଅଟେ ଭୂତ; ଡାହାଣୀ ତୁ ତ;
ତୋ ମୋ ଛଡ଼ା ସର୍ବେ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ !!!
ଅପ୍ରସ୍ତୁତମାନେ ଥାନ୍ତି ଘରେ;
ଶୁଣିଲେ ଅମ ନା, ମଲେ ଡରେ !!
ଅମ ଦୁଃଖେ ସୁଖେ ଅମେ ଥାଉଁ,
ଦୁଆ କରନ୍ତି ଲୋ ! ସେ କପାଇଁ ?
ପୁଣି ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ଗୁଣିଆଁ-ହାତେ
ଫରୁଆରେ ପୋତି ଦେବେ ଗାତେ !!!
ପିଲା ସେକଥା ତୁ ବାଟେ ବସି;
ବାଲି ଫିଙ୍ଗି ତୁଁ ଲୋକଙ୍କୁ ହସି ।"

(୨) ଆମ୍ବ ବୁଟି ରେ ଚଟିଆ ।

ଅସିବୁଟି ରେ ଚଟିଆ !
ମୁଁ ନ ହେବ ନଠକୁଟିଆ;
ବଗୁରନୁ 'କପଟିଆ'
ହାତେ ମୋ ଥିଲେ 'ଘୁଟିଆ';
ମଥା ହେବା ଏକୁଟିଆ;
କି ହୋଇପିବ 'ଜଟିଅ' ?
ତୋ' ପେଠ ହିଲ ଗ୍ଲେଟିଅ,
କାହିଁକି ହେଲୁ ଲୁଟିଅ ?
ହାଠେ ବାଠେ ହୋଇ ଠିଅ,
ଅଣ୍ଡୋ ତୋ' ଧାନ ଗୋଟିଅ ।
ଲଞ୍ଜୁ ତୋର ବୁଟିଅ,
ଲାଗିବ 'ଜଠ କଟିଅ';
ଦେବ ଟିକଏ ତାଟି ଅ,
କାହିଁବ ବଟୁକୁଟିଅ ।
ତୁ ବଡ଼ ଧିଟି ପିଟିଅ,
ଢଏ'ଟିଏ କଲ୍ଲ ଠିଅ !!

(ଗ) ବାଇଦ ବାଜଇ ଡ଼ାଉଁ ଡ଼ାଉଁ

ବାଇଦ ବାଜଇ ଡ଼ାଉଁ ଡ଼ାଉଁ ;
ବାଘୁଣୀ ନାଚୁଥା ଠାଉଁ ଠାଉଁ !!!
ଲୋକ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ହୋଇନାହିଁ ;
ନାଚ ଠାଉଁ ଠାଉଁ କାହିଁପାଇଁ ?
ହଲ ଲୋ ! ବାଘୁଣି ! 'ନଅଁ ଖୁଣ୍ଟା'
ତୋ' କାନେ ଖଞ୍ଜିବା 'ସୋଲ-ଚୂଣ୍ଟା' ।
ବାଇଦ ଶୁଣିବ ନାହିଁ ଆଉ,
ବାଉଳୁ ; ସତଧୋନ ବାଜୁଥାଉ ।
"ବାଇଦକୁ ଖୁନ୍ଦେ ଲଜ ନାହିଁ ;
ନୋଅଁରେ ଖେଳଲେ ଠାଇଁ ଠାଇଁ ।
ହାଡ଼-ବାଡ଼ ଖିଅ ବାଇଦ ରେ !
ଯତେ ଉଠେ କେତେ 'ବାଇ' ଧରେ ??
ଗାଈ-ଚମରୁ ତ ଅନୁ ଆସି ;
ହାଡ଼-ବାଡ଼ ମଣୁ 'ପୁଣ୍ୟ', 'କାଶୀ' !!"
'ବାଇଦ' ବୋଇଲା ଠାଉ ଠାଉ
''ଅଲୋ ବାଘୁଣି ! କି ଜାଣିନାଉଁ ?
ଗାଈ ପୋଡ଼ିଥିଲୁ ; ମଲା ଯେବେ,
ହାଡ଼କୁ ଡାକି ତା' ଦେଲୁ ତେବେ ।
କି ଦୋଷ ହାଡ଼ର ? ଖାଏ ଠେଙ୍ଗା ;

ଶୁଦ୍ଧ ହେବାକୁ ସେ ଯାଏ ଗଙ୍ଗା ।
ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ା ତୋ'ର ପୁଅ, ଝିଅ
ହେଲେ, 'ବାଦ୍ୟ-ଭଡ଼ା' ହାଡ଼ ନଏ ।
ତେଣୁ ମୁଁ ବାଜଇ ଢାଇଁ ଢାଇଁ ;
ତୋ' ନାକୁଠା କଅଁ ଠାଇଁ ଠାଇଁ ??"

(୪) ବାଲୁରୀ

ବାଲୁର ! ତୋ' ଖୋସା ଉଲୁର ଗଲାଣି;
କିଏ ବାନ୍ଧିଥିଲା ତାକୁ ?
ବାନ୍ଧିଲା ସେ ଏତେ ବାଲୁ ବାଲୁ ହା ! ତୋ
ଭଗାର ହସାଇ ଖାକୁ !!!
ଖୋସା ତ ବାନ୍ଧିଲା, ନ ଖୋସିଲା କଉଁ । ?
ତହିଁ କେତେ କୁରୁବୁଲ ?
ବାଠର ବାଠୋଇ ଝୁଲି ବୁଲି ପର
ଗୁହିଁ ଥାଉ୍ରା ବୁଲ ବୁଲ ?
ବାଲୁସର ଖୋସା ଉଲୁର ଯିବାଠା
ଅଛଇ କେଉଁ ପାଠରେ ?
ତୋ ଖୋସା ବାଲୁର ! ଉଲୁର ଅଙ୍ଗ ଲୋ !
କଥା ପଢ଼ିଛ ହାଃରେ !!

ଯୋଷା ବୋଲି କଲା ଯାଲ୍ଲ ଦଇବ

ତା ଖୋଷା ନକଲା ଜନ୍ମରୁ !!

ତେଣୁ ସିନା ଦାଣ୍ଡେ ଭଗାରେ ହସାଇ

ବାଲୁଅ ଲୋ ! ଅଜ ମରୁ ।

ଓଲଟ ଖୋଷା ତୋ ଓଟଣା ଯୋଡ଼ାଇ

ନରଖୁ କପାଁ ବାଲୁର ?

ଦୋକୁ ଦେଖାଇ—ବାରୁ ସିନା ସେଠା

ପଡ଼ିଗଲା ଏଡ଼େ ହୁର !!!

(୫) କଏ କଣିଥିଲା ପୋହଳ ?

ନାନା ସର୍କ ଦେଇ ସନ୍ଧିଲା ସତ୍ରୁଣୀ,

ଅଣ ହୋଇ ଗଲା ବହଳ ।

[୬] ଚହ୍ଲାରୁ ବାହାରେ ଲହୁଣି;

ଅମ କୁନବାର ବାହାପଟ ଦେଇ

ବୁରଚେଛ ମାରେ କହୁଣି !!!

[୭] ଶ୍ୱେର ଯାଇଥିଲା ଶ୍ୱେସଭ

ଖାଇବାକୁ ପେଟ ପୂରିଲ;

ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ଧାନ ମସିଇ

ଲୋକେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ ଦେସଭ !!!

ପେଟ ପୂର ଖାଅ ଗୈର !
ଦେହେ ବାନ୍ଧିଲେଣି ଡୋର;
ଖଣ୍ଟାପଣ ଦେଖି ତୋର
ମନ ଅନନ୍ଦତ ମୋର !!!

---

[୮] ଅଗଣା-ବାଡ଼ିଆଡ଼

‘ଅଗଣା’ କହୁଛି—“ବାଡ଼ିଅଡ଼ ରେ !
ତୋର ହଟହଟା ଦେଖି ମୁଁ ଡରେ;
“ମୁଁ ବିନା ରହିଲ ଦାଣ୍ଡ-ଫୋଗକୁ
ତୋ ଅଡ଼େ ପାଇଛୁ ନାଗ ‘ବାଧକୁ’ !!
“ମାଙ୍କଡ଼, କୁକୁର, କୁକୁଡ଼ା, ଛେଳି
ବଳି ମଣ୍ଡି ତତେ, କରନ୍ତି କେଳି !!
“ମୋର ଧୂଆ ଧୋଇ ପାଣି ମନ୍ଦକ
ହନ୍ତସନ୍ତ ତତେ କରେ ଅଧିକ !!!
“ଅବର ଜବର ଘଷି ଗୋବର
ଜର ଜର ତୋର ଦେହେ ଅବର !!”
ବାଡ଼ିଅଡ଼ ବୋଲେ “ଭାଇ-ଅଗଣା !
ସତେ ସତତ ମୋ ଦୁଃଖ ଅଗଣା !!!

"ଅଳିଆ, ମଇଳା ଦାଗ ମୋ ଦେହେ
ଅଛି ଲାଗି ଦିନ କେବଳ ଲାଗେ !!!
"ଦୁଃଖ ସହ ସହ ଅଛି ମୋ 'ମାଇଁ'
କାହିଁ ମୋର ବାପ ? କାହିଁ ମୋ ମା ଟି ?
"କଣ୍ଟା ବାଡ଼ ଝାଡ଼ ଗୁଡ଼ିଅଛନ୍ତି;
ଦିନ ରାତ ଯାଏ ମୁଁ ଡରୁ ଡରୁ ।
"ଲୁଅ, ଝଡ଼, ଶୀତ ହୋଇ ବତୁଆ
କରନ୍ତି ମୋ ଦେହେ ବଡ଼ ଅଡୁଆ !!
"ତୁ ମଧ୍ୟ ମୋ ପ୍ରତି ହେଲୁ କି କ୍ରୂର
ପଠାଇ ଦୋଚକା-ପାଣି ପ୍ରଚୁର ?
"ଘର-ଭିଇ କରୁ ସ୍ଥାନମାନ ତ,
ପର ପାଦେ କପାଁ ନୋହିବ ନତ ?
"ବିଧି ତ ମୋ ପ୍ରତି ବାମ ରେ ଭାଇ !
ସୁଖ ବା ଶାନ୍ତି ମୋ ଯୋଗାଇବେ କାହିଁ ?"

—o:o:o—

(୯) ପୋଥି ସରସ୍ୱତୀ ମାଆ

ପୋଥିରେ ଗୋଡ଼ ବାଜିଲେ;
ମୁଣ୍ଡେ ଲଗାଇବ ପିଲେ !
ମୁଣ୍ଡେ ନଲଗାଏ ଯିଏ,
ପାଠ ନ ଅସେ ଟିକିଏ ।

ସରସ୍ୱତୀ ମାଆ ତାଙ୍କୁ
ନରଖନ୍ତି ଦ-କଡ଼ାକୁ ।
ପୋଥିର ପାଠ ଗୁଡ଼ିକ
ସରସ୍ୱତୀ ବୋଲି ଶିଖ ।

(୧୦) ପାରିଜାତ

ପାରିଜାତ ! ଅରେ ପାରିଜାତ !
ସବୁ କଥା କହିପାରୁ ଜାତ
ସରଗରେ ସଦା ବଲ୍ଲି ଘର;
କି ଦଶା ହୋଇବ ନରକର ?

ବିଜ୍ଞାପନ

ପରିଶ୍ରମ କରି ବିଜ୍ଞାପନ ପଢ଼ନ୍ତୁ

(୧) ଗଳ୍ପମଳ (୧ମ ଭାଗ) ଖଣ୍ଡକୁ ଟ ୦-୨-୬

(୨) " (୨ୟ ଭାଗ) " ଟ ୦-୧-୨

(୩) " (୩ୟ ଭାଗ) " ଟ ୦-୧-୦

(୪) ଶ୍ରୀ ମନ୍ମଥର ଚଉତିଶା " ଟ ୦-୨-୦

(୫) ପଦ୍ୟସୁଧା " ଟ ୦-୧-୦

(୬) ଥମ୍ବ ଅଖ୍ୟାନ " ଟ ୦-୧-୦

(୭) ଭଜନାମ୍ବାର [୧ମ ଭାଗ]" ଟ ୦-୧-୦

(୮) ଭଗା ବଳିଆ " ଟ ୦-୦-୬

(୯) ଶ୍ରୀ ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚା ଗୀତ " ଟ ୦-୦-୬

(୧୦) ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣାଭିଧାନ" ଟ ୦-୦-୯

(୧୧) ପଦ୍ୟ ବ୍ୟାକରଣାଙ୍କୁର [୧ମ ଭାଗ] ଟ ୦-୧-୦

(୧୨) LittleMan's Letters (part I) ଟ ୦-୧-୦

(୧୩) ଶ୍ରୀ ଶିବଦୁର୍ଗାଭିଧାନ ଖଣ୍ଡକୁ ଟ ୦-୦-୯

(୧୪) କାଳୀ କାନ୍ତି ଚଉତିଶା " ଟ ୦-୦-୯

(୧୫) ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟସହସ୍ର ନାମ " ଟ ୦-୧-୦

(୧୬) ଗୁଳ [illegible] [୧ମ ଭା] ଟ ୦-୧-୦

(୧୭) ପଶୁ [illegible] [୧ମ ଭା] " ଟ ୦-୧-୦

(୧୮) [illegible] ପ୍ରସଙ୍ଗ [୧ମ ଭା] " ଟ ୦-୧-୦

(୧୯) ଛନ୍ଦ ଶତ [illegible] " ଟ ୦-୧-୦

(୨୦) କୁମାରସମ୍ଭବ [୧ମ ସର୍ଗ ” ଟ ୦-୦-୯
[୨୧] କୁମାରସମ୍ଭବ [୨ୟ ସର୍ଗ ଖଣ୍ଡକୁ ଟ ୦-୦-୯
[୨୨] ” [୩ୟ ସର୍ଗ] ” ଟ ୦-୦-୯
[୨୩] ” [୪ର୍ଥ ସର୍ଗ] ” ଟ ୦-୦-୯
[୨୪] ” [୫ମ ସର୍ଗ] ” ଟ ୦-୦-୯
[୨୫] ” [୬ଷ୍ଠ ସର୍ଗ] ” ଟ ୦-୦-୯
[୨୬] ” [୭ମ ସର୍ଗ] ” ଟ ୦-୦-୯
[୨୭] ନାଗ ମହାନାଟକ ।। ଖଣ୍ଡକୁ ଟ ୦-୦-୩
[୨୮] ଅଷ୍ଟା ଯନ୍ତ୍ର ଗୀତିକା ” ଟ ୦-୦-୩
[୨୯] ରଘୁବଂଶ [୧ମ ସର୍ଗ] ” ଟ ୦-୦-୬
[୩୦] ” [୨ୟ ସର୍ଗ] ” ଟ ୦-୦-୬
(31) Dearest Diamonds 0 3 0
(32) ,, (Part II) 0 3 0
(33) ,, (Part III) 0 3 0
(34) ,, (Part IV) 0 3 0
(35) Talking Teacher (Part I) 0 1 0
(୩୬) ସପ୍ତଭାଷୀ [୧ମ ଭାଗ] ୦-୦-୬
(୩୭) ,, [୨ୟ ଭାଗ] ୦-୦-୬
(୩୮) ,, (୩ୟ ଭାଗ) ୦-୦-୬
[୩୯] ,, (୪ର୍ଥ ଭାଗ) ୦-୦-୬

—ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ବ୍ର: ବ୍ରହ୍ମବନ୍ଧୁ (ଡାଃ, ଭା: ପ୍ରକାଶ)
ଲେଖକ, ଧଳକୋଟ (ଗଞ୍ଜାମ)